

NOT: Devlet memurluğundan çıkarılan ardından yargı kararı ile göreve iade edilenlerin sendika üyeliğinin devam edip etmediği hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02- 14065740

13/11/2025

Konu: Görüş (Devlet Memurluğundan Çıkarılan Ardından Yargı Kararı ile
Göreve İade Edilenlerin Sendika Üyeliğinin Devam Edip Etmediği)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazınız.

Belediyenizde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadrolarında görev yapmakta iken 14.07.2025 tarihinde 692 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihraç edilen ve daha sonra mahkeme kararıyla göreve iade edilen personelin olduğu, bu personelden bazılarının ihraç edildikleri tarihte sendika üyesi oldukları, göreve iadeleri sonrasında herhangi bir sendikaya yeniden üyelik başvurusunun yapılmadığından bahisle sendikasız kabul edildikleri için toplu sözleşme ikramiyesi ödemesinin yapılmadığı, ancak ilgili personelin mahkeme kararında “*maaş ve sosyal haklarının ödenmesi*” hükmüne dayanarak, ihraç edildikleri tarih ile göreve iade edildikleri süre arasındaki dönemde dahil olmak üzere toplu sözleşme ikramiyesi alacaklarının ödenmesini talep ettikleri, bu kapsamda mahkeme kararıyla göreve iade edilen personelin sendika üyeliklerinin devam edip etmediği, ihraç sonrası görevde olmadıkları dönem ile göreve iadeleri sonrası geçen süreye ilişkin ödenmeyen toplu sözleşme ikramiyelerinin ödenmesinin gerekip gerekmediği hususunda görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun;

"Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde, "*Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.*" hükmü,

"Üyelğin sona ermesi" başlıklı 16 ncı maddesinde, "...

Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer, ancak varsa konfederasyon organlarındaki görevleri devam eder. Emekliye ayrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder. ..." hükmü,

"Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi" başlıklı 18 inci maddesinde, "...

Aylıksız izine ayrılan yöneticilerin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının yöneticisi oldukları sendikaları tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödenmesini kabul etmeleri koşuluyla kazanılmış hak aylığı ile emeklilik hizmetine sayılır.

Kurumlarından aylıksız izinli sayılan sendika, konfederasyon ve şube yönetim kurulu üyeleri ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderlerinin kurumlarınca karşılanmasına devam olunur.

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, görevlerinin son bulması tarihinden itibaren otuz gün içinde ayrıldıkları kurum ve kuruluşa yazılı müracaat etmeleri durumunda, kamu işvereni bu kimseleri otuz gün içinde

eski görevlerine ya da uygun diğer bir göreve atamak zorundadır. Otuz gün içinde görevlerine başlamak için başvurmayanlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Görevden uzaklaştırma, re'sen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevlinin mahkemeye başvurması halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki görevi devam eder." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinde, "25/6/2001 tarihli ve 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikalarına üye olup, aylık veya ücretinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine her ay aylık veya ücretleri ile birlikte toplu sözleşmeyle belirlenen tutarda toplu sözleşme ikramiyesi ödenir.

Bu madde uyarınca yapılan ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz ve ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun benzer ödemelerin hesabında dikkate alınmaz." hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 05.11.2025 tarihli ve E-15098465-000-542530 sayılı görüş yazısında, "...

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin incelenmesinden de anlaşılabacağı üzere;

-Kamu görevlileri sendikalarına üye olabilmek için 4688 sayılı Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında işçi statüsü dışında istihdam edilmenin yanında, sendikaya başvurulması ve başvurunun sendika yetkili organınca kabul edilmesi şarttır.

-Sendika üyesi ve sendika kurucusu olabilmek ya da sendika organlarında görev alabilmek veya sendika seçimlerine delege sıfatıyla katılabilmek için kamu görevlisi olarak çalışmak gerekmektedir.

-Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların sendika üyelikleri ile sendika şubesi ve sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erecektir.

-Kamu görevlilerinin toplu sözleşme ikramiyesinden yararlanabilmeleri için "kamu görevlileri sendikalarına üye olmak ile aylık veya ücretlerinden üyelik ödentisi kesilmek" şartlarının birlikte yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu hususlar çerçevesinde; OHAL KHK'ları ile kamu görevinden ihraç edilen ve bu nedenle sendika üyelikleri ile sendika organlarındaki görevleri sona eren kişilerin görevlerine iade edilmeleri durumunda; sendika üyelikleri ve sendika organlarındaki görevlerinin devam etmeyeceği, yeniden sendika üyesi olabilmeleri için 4688 sayılı Kanun kapsamında işlem yapmaları gerektiği ve söz konusu kişilerin, görevde olmadıkları sürelerle rastlayan toplu sözleşme ikramiyesi ödemelerinden faydalanamayacakları mütalaa edilmiştir." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile mezkûr görüş çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü